

Foto: Dennis Beek

▲ Jan Kooistra: es en zee en haas...

De Essayhaas: Waartussen?

De Essayhaas. Zo luidt de naam van een nieuw 'tijdschrift tussen literatuur en beeldende kunst'. Het is een initiatief van een noordelijke uitgeverij, de redactie bestaat uit vijf noordelingen en 'de klemtoon ligt op het essay over onderwerpen die in de ruimste zin van het woord betrekking hebben op het meer noordelijke cultuurgebied'.

Door **Gerard Berends**

Blijkens de inleiding is het de bedoeling dat het blad inhoudelijk en formeel anders is dan wat gewoonlijk van een tijdschrift verwacht wordt. Het blad zal eventueel onregelmatig verschijnen, namelijk 'steeds als een voldoende hoeveelheid kopie aanwezig is (maar wel minimaal driemaal per jaar). Een dergelijk tijdschrift opzetten en vormgeven kan niet anders dan moedig en lovenswaardig genoemd worden. De titel moet de lezer dan maar voor lief nemen,

evenals de bedacht-grappige uitleg die Jan Kooistra ervan geeft met es en zee en haas en evenals dat intrigerende 'tussen' in de ondertitel. Hoezo tussen? Wie het veertig pagina's tellende blad (A4-formaat) doorbladert, merkt dat er ruim aandacht geschonken wordt aan het visuele door middel van tekeningen, beeldraadsels, vignettes, foto's, illustraties bij artikelen en door de opmaak van het geheel.

Kan men nog genieten van dit beeldend aspect, waarvoor onder andere Bert Andreae verantwoordelijk is, heel anders wordt het wanneer men de teksten doorneemt. Of zou dat komen doordat het blad 'anders' moet zijn of doordat het geen tijdschrift voor literatuur, maar 'tussen' enz.?

Jan Kooistra opent met een verwarde inleiding, toont meteen zijn belezenheid en wringt evenals in zijn andere artikelen zoveel mogelijk boektitels in de tekst. Literatuur? Nee. In verband

met de eerder genoemde klemtoon staat er in de rubriek Het Essay één artikel van twee en een halve bladzijde. Inderdaad: een poging. Een probeersel van ene Reinout van Montelbaen (pseudoniem) om met zo weinig mogelijk kennis ook maar eens wat te roepen. Raymond ten Berge vertaalt een vertaling van Paul Celan van een gedicht van Ossip Mandelstamm. J.U. Terpstra dicht over één der laatste heksen en daarna volgen zeven bladzijden boekbesprekingen. De enige leesbare artikelen zijn van de hand van (opnieuw) Bert Andreae. Qua teksten staat het tijdschrift op een zeer laag peil. Misschien is dat wel verstandig. Dan kan het volgende nummer het niveau handhaven of een stijgende lijn vertonen. En dat laatste klinkt altijd positief.

25-5-92

De Essayhaas nr. 1. Lente 1992, Uitg. Holmsterland/SKF, Groningen, f 9,50.

De etalage